

Nové zákony a nařízení Protektorátu Čechy a Morava 1, 1939, č.

Politická a policejní správa.

(Dr. J. Hoffmann.)

113. Organizace říšské správy a policie v Protektorátu Čechy a Morava.

Instituce říšského protektora v Čechách a na Moravě byla založena již článkem 5 výnosu Vůdce a říšského kancléře ze dne 16. března 1939. Jeho postavení bylo blíže vymezeno nařízením ze dne 22. března 1939, Ř. Z. I, str. 549 (viz sešit 5 Nových zák. a nař. str. 410) a jeho oprávnění rozšířena v nařízení ze dne 7. června 1939, Ř. Z. I, str. 1039 (viz sešit 6 Nových zák. a nař. str. 545). Nařízení z 1. září 1939 dále otištěné představuje jednak kodifikaci, jednak doplnění platných předpisů o instituci říšského protektora.

Dále je tu dán zákonný organizační podklad pro instituci vrchních zemských radů v Protektorátu Čechy a Morava a vymezena rámcově jejich působnost. Tyto orgány fungují sice fakticky na území Protektorátu již od března 1939, avšak teprve v nařízení ze dne 21. června 1939 o židovském majetku přiznána jim poprvé pravomoc k rozhodování. Dalšími říšskými předpisy byla pak jejich působnost rozšiřována i na jiné obory. Vymezení jejich místní příslušnosti stalo se sice jen interními opatřeními, ježto však má veliký význam i pro širší veřejnost, otiskuje se dále přehled sídel a úředních obvodů vrchních zemských radů.

Podle čl. 11, odst. 3 výnosu ze 16. března 1939 »může říšská vláda učiniti opatření potřebná k udržení bezpečnosti a pořádku«. Na toto ustanovení navazuje patrně oddíl II nařízení z 1. září 1939, pokud jedná o německé bezpečnostní policii v Protektorátu Čechy a Morava.

Nařízení z 1. září 1939 bylo vydáno dne 7. září 1939 (v čísle 169 Říšského zákoníka) a nabylo tudíž účinnosti dnem 8. září 1939 (viz § 3 nařízení ze dne 3. dubna 1939, Ř. Z. I, str. 704). Je podepsáno předsedou Ministerské rady pro obranu Říše, generálním zmocněncem pro říšskou správu a šéfem říšské kanceláře.

Dále otištěné české znění je soukromým překladem. Německý autentický text je připojen.

Narižení
o vybudování správy a o německé bezpečnostní policii
v Protektorátu Čechy a Morava
ze dne 1. září 1939, Říš. Zák. I, str. 1681.

Ministerská rada pro obranu Říše nařizuje s mocí zákona:

I. Vybudování německé správy v Protektorátu
Čechy a Morava.

§ 1.

Všechny úřady, služební místa a orgány Říše v Protektorátu Čechy a Morava s výjimkou branné moci podléhají říšskému protektorovi.

§ 2.

Říšský protektor dozírá na celou autonomní správu v Protektorátu.

§ 3.

Úřad říšského protektora je příslušný pro všechna správní odvětví říšské správy s výjimkou branné moci. V oboru působnosti říšského protektora je tvoření dalších zvláštních služebních míst vedle říšského protektora vyloučeno.

§ 4.

Universálním zástupcem říšského protektora ve vedení úřadu jest státní sekretář, při jeho zaneprázdnění státní podsekretář. Úřadu říšského protektora přidělí se potřební úředníci a pomocné síly. Říšský protektor stanoví vnitřní rozčlenění svého úřadu v dohodě s říšským ministrem vnitra jako ústřednou pro Čechy a Moravu.

§ 5.

Protektorát Čechy a Morava dělí se na obvody vrchních zemských radů. Hranice obvodů vrchních zemských radů stanoví říšský protektor v dohodě s říšským ministrem vnitra.

Pozn. Viz přehled dále otištěný.

§ 6.

(¹) Pro každý obvod vrchního zemského rady jest ustanoven vrchní zemský rada.

(²) Vrchní zemský rada je podřízeným úřadem říšského protektora pro všechna správní odvětví převzatá do vlastní říšské správy s výjimkou branné moci, říšské pracovní služby, říšské finanční správy, pokud se vztahuje na správu cel, říšské pošty, říšských drah a justice.

(³) Vrchní zemský rada dozírá ve své instanci na úřady Protektorátu ve svém úředním obvodu.

(⁴) V oboru působnosti vrchního zemského rady (odstavce 2 a 3) je tvoření zvláštních vlastních říšských služebních míst vedle něho vyloučeno.

(⁵) Vrchnímu zemskému radovi podléhají všechny úřady, služební místa a orgány Říše v jeho úředním obvodu s výjimkou branné moci a justice.

§ 7.

Říšský protektor může naříditi, aby úřady Protektorátu mu podávaly bez vyzvání zprávu v určitých záležitostech označeného druhu. Taktéž může naříditi, aby úřady podřízené vládě Protektorátu stejným způsobem podávaly zprávu vrchním zemským radům nebo jiným služebním místům Říše, jež určí. Vrchní zemský rada může stejná nařízení vydati pro svůj úřední obvod.

§ 8.

(¹) Úřady Protektorátu mají předkládati zákony a jiné právní předpisy, pokud poslední se vztahují na více než jeden obvod vrchního zemského rady, před vyhlášením říšskému protektorovi, ostatní právní předpisy vrchnímu zemskému radovi.

(²) Říšský protektor může naříditi, aby mu byla sdělena před vydáním správní opatření, jež jest určiti podle druhu, a předloženy pravoplatné soudní rozsudky před provedením. Stejně oprávnění má vrchní zemský rada pro svůj úřední obvod.

§ 9.

Námítky a nařízení podle článku 5 výnosu ze dne 16. března 1939 (Říš. Zák. I, str. 485) jsou pro úřady Protektorátu závazné. Rozklady u říšského protektora nemají odkládacího účinku.

Pozn. Z cit. článku 5 výnosu ze 16. března 1939 míněny jsou tu zřejmě odstavce 4 a 5, které znějí:

>(⁴) Říšský protektor jest oprávněn dáti se informovati o všech opatřeních vlády protektorátu a uděleti jí rady. Může podati námítky proti opatřením, která by byla s to poškoditi Říši, a je-li nebezpečí v prodlení, vydati nařízení nutná ve společném zájmu.

(²) Od vyhlášení zákonů, nařízení a jiných právních předpisů, jakož i od výkonu správních opatření a pravoplatných soudních rozsudků jest upustiti, podá-li říšský protektor námítky.<

Jest však ještě přihlédnouti k § 1 nařízení o zákonodárném právu v Protektorátu Čechy a Morava ze dne 7. června 1939, Ř. Z. I, str. 1039, vydaného též >ku provedení čl. 5, odst. 4< výnosu ze 16. března 1939. Toto ustanovení zní:

>(¹) Říšský protektor může nařízením měniti autonomní právo, pokud toho společný zájem vyžaduje.

(²) Při nebezpečí v prodlení může říšský protektor vydávati právní předpisy všeho druhu.<

II. Německá bezpečnostní policie v Protektorátu Čechy a Morava.

§ 10.

V Protektorátu Čechy a Morava přejímají se tajná státní policie a částí kriminální policie, poslední pokud se to stává potřebným v důsledku zavedení německé trestní pravomocí, do vlastní říšské správy.

§ 11.

Orgány německé bezpečnostní policie v Protektorátu Čechy a Morava mají za úkol pátrati po všech snahách na území Protektorátu Čechy a Morava, jež jsou nepřátelské státu a národu a potírati je, výsledek šetření sbíratí a zhodnotiti, podávati zprávy říšskému protektorovi, jakož i úřadům jemu podřízeným, uvědomovati je o současném stavu skutečností pro ně důležitých a dávati jim podněty.

§ 12.

(¹) Německá služební místa podřízená říšskému protektorovi a úřady Protektorátu Čechy a Morava mají vyhověti pokynům vedoucích míst státní policie v záležitostech politicko-policejních, úřady Protektorátu také takovým pokynům ostatních služebních míst tajné státní policie.

(²) Německá kriminální policie v Protektorátu Čechy a Morava vykonává odborný dozor na kriminální policii Protektorátu, pokud to společné úkoly vyžadují. Policejní úřady Protektorátu mají v těchto mezích vyhověti odborným pokynům německé kriminální policie.

§ 13.

Říšský protektor v Čechách a na Moravě jakož i říšský vůdce SS a šéf německé policie spolu s říšským protektorem mohou učiniti správní opatření, potřebná k zachování bezpečnosti a pořádku v Protektorátu Čechy a Morava, také mimo meze jinak pro to stanovené. Mohou toto oprávnění přenéstí.

§ 14.

Říšský ministr vnitra (říšský vůdce SS a šéf německé policie) vydá v dohodě s říšským protektorem v Čechách a na Moravě právní a správní předpisy potřebné ku provedení §§ 10 až 14 tohoto nařízení.

*Verordnung
über den Aufbau der Verwaltung und die Deutsche Sicherheitspolizei
im Protektorat Böhmen und Mähren
vom 1. September 1939, RGBl. I, S. 1681.*

Der Ministerrat für die Reichsverteidigung verordnet mit Gesetzeskraft:

*I. Aufbau der deutschen Verwaltung im Protektorat
Böhmen und Mähren.*

§ 1.

Alle Behörden, Dienststellen und Organe des Reichs im Protektorat Böhmen und Mähren mit Ausnahme der Wehrmacht unterstehen dem Reichsprotektor.

§ 2.

Der Reichsprotektor führt die Aufsicht über die gesamte autonome Verwaltung des Protektorats.

§ 3.

Die Behörde des Reichsprotectors ist zuständig für sämtliche Verwaltungszweige der Reichsverwaltung mit Ausnahme der Wehrmacht. Innerhalb des Zuständigkeitsbereichs des Reichsprotectors ist die Bildung weiterer besonderer Dienststellen neben dem Reichsprotector ausgeschlossen.

§ 4.

Allgemeiner Vertreter des Reichsprotectors in der Behördeleitung ist der Staatssekretär, bei dessen Behinderung der Unterstaatssekretär. Der Behörde des Reichsprotectors werden die erforderlichen Beamten und Hilfsarbeiter zugeteilt. Der Reichsprotector bestimmt die innere Gliederung seiner Behörde im Einvernehmen mit dem Reichsminister des Innern als Zentralstelle für Böhmen und Mähren.

§ 5.

Das Protektorat Böhmen und Mähren wird in Oberlandratsbezirke gegliedert. Die Grenzen der Oberlandratsbezirke bestimmt der Reichsprotector im Einvernehmen mit dem Reichsminister des Innern.

§ 6.

(¹) Für jeden Oberlandratsbezirk wird ein Oberlandrat bestellt.

(²) Der Oberlandrat ist die nachgeordnete Behörde des Reichsprotectors für sämtliche in reichseigene Verwaltung übernommenen Verwaltungszweige mit Ausnahme der Wehrmacht, des Reichsarbeitsdienstes, der Reichsfinanzverwaltung, soweit sie sich auf die Verwaltung der Zölle bezieht, der Reichspost, der Reichsbahn und der Justiz.

(³) Der Oberlandrat übt in seiner Stufe die Aufsicht über die Protektoratsbehörden in seinem Amtsbezirk aus.

(⁴) Im Geschäftsbereich des Oberlandrats (Abs. 2 und 3) ist die Bildung besonderer reichseigener Dienststellen neben ihm ausgeschlossen.

(⁵) Dem Oberlandrat unterstehen alle Behörden, Dienststellen und Organe des Reichs in seinem Amtsbezirk mit Ausnahme der Wehrmacht und der Justiz.

§ 7.

Der Reichsprotector kann anordnen, daß die Protektoratsbehörden ihm in bestimmten, der Art nach bezeichneten Angelegenheiten unaufgefordert Bericht erstatten. Ebenso kann er anordnen, daß die nachgeordneten Behörden der Protektoratsregierung den Oberlandräten oder anderen von ihm zu bestimmenden Dienststellen des Reichs in gleicher Weise berichten. Der Oberlandrat kann die gleichen Anordnungen für seinen Amtsbezirk treffen.

§ 8.

(¹) Die Protektoratsbehörden haben Gesetze und andere Reichsvorschriften, soweit letztere sich auf mehr als einen Oberlandratsbezirk erstrecken, dem Reichsprotector, sonstige Rechtsvorschriften dem Oberlandrat vor der Verkündung vorzulegen.

(²) Der Reichsprotector kann anordnen, daß der Art nach zu bestimmende Verwaltungsmaßnahmen ihm vor Anordnung mitzuteilen und rechtskräftige gerichtliche Urteile vor Vollzug vorzulegen sind. Die gleiche Befugnis hat der Oberlandrat für seinen Amtsbezirk.

§ 9.

Einsprüche und Anordnungen nach Artikel 5 des Erlasses vom 16. März 1939 (Reichsgesetzblatt I, S. 485) sind für die Protektoratsbehörden verbindlich. Vorstellungen beim Reichsprotector haben keine aufschiebende Wirkung.

II. Deutsche Sicherheitspolizei im Protektorat Böhmen und Mähren.

§ 10.

Im Protektorat Böhmen und Mähren werden die Geheime Staatspolizei und Teile der Kriminalpolizei, die letzteren soweit es durch Einführung der deutschen Strafgerichtsbarkeit erforderlich wird, in reichseigene Verwaltung übernommen.

§ 11.

Die Organe der Deutschen Sicherheitspolizei im Protektorat Böhmen und Mähren haben die Aufgabe, alle staats- und volksfeindlichen Bestrebungen im Gebiet des Protektorats Böhmen und Mähren zu erforschen und zu bekämpfen, das Ergebnis der Erhebungen zu sammeln und auszuwerten, den Reichsprotector sowie die ihm nachgeordneten Behörden zu unterrichten und über für sie wichtige Feststellungen auf dem laufenden zu halten und mit Anregungen zu versehen.

§ 12.

(¹) Die dem Reichsprotector nachgeordneten deutschen Dienststellen und die Behörden des Protektorats Böhmen und Mähren haben den Weisungen der Staatspolizeistellen, die Behörden des Protektorats auch den Weisungen der übrigen Dienststellen der Geheimen Staatspolizei in politisch-polizeilichen Angelegenheiten zu entsprechen.

(²) Die deutsche Kriminalpolizei im Protektorat Böhmen und Mähren übt die fachliche Aufsicht über die Kriminalpolizei des Protektorats aus, soweit es die gemeinsamen Aufgaben erfordern. Die Polizeibehörden des Protektorats haben in diesem Rahmen den fachlichen Weisungen der deutschen Kriminalpolizei zu entsprechen.

§ 13.

Der Reichsprotector in Böhmen und Mähren sowie der Reichsführer SS und Chef der Deutschen Polizei im Benehmen mit dem Reichsprotector können die zur Aufrechterhaltung der Sicherheit und Ordnung im Protektorat Böhmen und Mähren erforderlichen Verwaltungsmaßnahmen auch außerhalb der sonst hierfür bestimmten Grenzen treffen. Sie können diese Befugnis übertragen.

§ 14.

Der Reichsminister des Innern (Reichsführer SS und Chef der Deutschen Polizei) erläßt im Einvernehmen mit dem Reichsprotector in Böhmen und Mähren die zur Durchführung der §§ 10 bis 14 dieser Verordnung erforderlichen Rechts- und Verwaltungsvorschriften.

Přehled sídel a obvodů vrchních zemských radů.

Sídlo vrchního zemského rady:	Jeho úřední obvod podle politických okresů:	Sídlo vrchního zemského rady:	Jeho úřední obvod podle politických okresů:
Brno	Brno-město Brno-venkov Hodonín Tišnov Kyjov	Hradec Králové	Hradec Králové Žamberk Rychnov Nové Město n. M. Náchod Dvůr Králové
Čes. Budějovice	České Budějovice Týn n. Vlt. Třeboň Jindřichův Hradec	Jičín	Jičín Hořice Nová Paka Jilemnice

Sídlo vrchního zemského rady:	Jeho úřední obvod podle politických okresů:	Sídlo vrchního zemského rady:	Jeho úřední obvod podle politických okresů:
Jičín	Semily Turnov Mladá Boleslav Mnichovo Hradiště	Německý Brod	Německý Brod Humpolec Chotěboř Ledeč Vlašim Pelhřimov Kamenice n. Lipou
Jihlava	Jihlava Třebíč Dačice Velké Meziříčí Nové Město n. M. Mor. Budějovice	Olomouc	Olomouc-město Olomouc-venkov Přerov Hranice
Kladno	Kladno Louny Slaný Beroun Rakovník	Pardubice	Pardubice Chrudim Polička Litomyšl Vysoké Mýto
Klatovy	Klatovy Domažlice Přeštice Sušice Strakonice Blatná	Plzeň	Plzeň Rokycany Kralovice Hořovice
Kolín	Kolín Kutná Hora Čáslav Poděbrady Český Brod Nymburk Nový Bydžov	Praha	Praha-město Praha-venkov Říčany Jílové
Kroměříž	Kroměříž Vyškov Holešov Valašské Meziříčí	Prostějov	Prostějov Litovel Boskovice
Mělník	Mělník Kralupy Brandýs n. L. Roudnice	Tábor	Tábor Milevsko Sedlčany Benešov Příbram Písek
Mor. Ostrava	Mor. Ostrava Frýdek Místek	Zlín	Zlín Uherské Hradiště Vsetín Uherský Brod